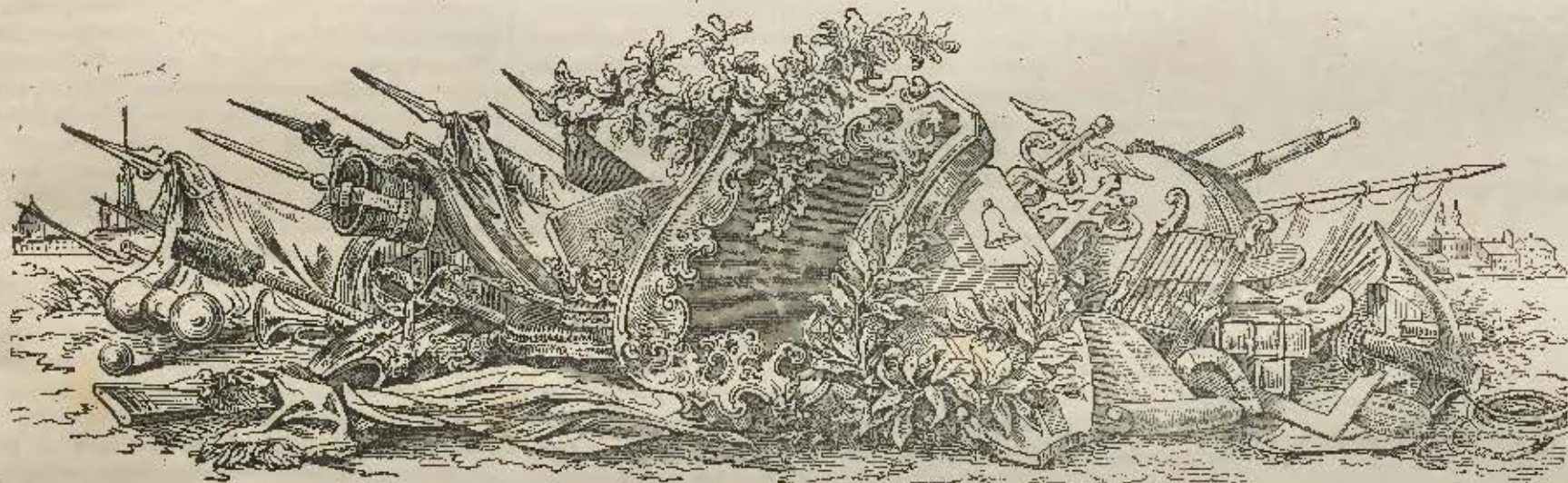

1654

ՊԵՏԱԿԱՆ ԳԻՒՆՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԲԱՆԿԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐԱԼԻԶԱՄԱՍԻՆԻ
ԳՆԱՑՄԱՆ ԿԵՆՏՐԱԼԻԶԱՄԱՍԻՆԻ ԶԱՄԱՆԱԾԱՆ ԱՊԱՐԱՏԻ
ԵՎ ԲԵՆԵԿՈՒՄԻՆԱԿԱՆ

ՔԱՆՈՒՆ, 9 ՀՈՒՑԵՄԲԵՐԻ:

Այս օրերս մէջ նոր գէպք մը, եւ ոչ այ երբեք
պահան, կամ մեծ տերութեանց քաղաքականու-
թեան մէջ նոր փոփոխութիւն մը պատահեցաւ
դեռ քովնդակաւ եւրոպայ իր աչքը խորամիջ
ճշտեցած՝ հաստեղաց լըբուռն անհամբերութեամբ
կը սպասէ, եւ որչափ որ կ'երևայ այն լեռնակշիւղն
յաջող կամ դժբախտ գէպքերը մեծ տերութեանց
քաղաքականութեան վրայ զգալի ազդեցութիւն
մը պիտի ունեն, եւ իրենց ընթացիկը նոր ուղղու-
թիւն մը պիտի օրոշեն շինակաւ հիմն վերելայ լեռն
այս Աւստրիայի ու Եւրոպայի տերութեանց առեւ
եւն մօտեանալու միտում մը կը ցուցնէ, անտար-
կելոյ աս սրբուր Գերմանական գաղութացութեան
շուքին մէջ լեռն աս տերութեան հեռի մէկը
գերմանական տերութեանց ուրեւելեան խնդրոյն
նկատմամբ բռնելու ընթացքներուն վրայ որոշակի
ու առեւել պայծառ գաղափար մը կ'ունենանք :

— Իրագրողս 27 երորդ ֆեռուին մէջ ծանուցուած աւտորիֆիկան տղայային փոխառութիւնը կատարուեցաւ, եւ, ոտորագրուած գումարը յօւսացուած էն աւելի ելաւ, այսինքն գրութիւ 507 միլիոն փոքրին, զորն որ ստորագրողները 5 տարւան մէջ, ինչպէս արդէն յայտնի է, հարիւրին 5 արծաթ գրամ շահով տերութեանն պիտ'որ տան: Այս մեծ փոխառութեան պայպէս շահով ու աւտորութեամբ յաջողելով ամենուն, կրնայ բռնել, յայտը Եւրոպայի առջեւ, Ժողովրդական կողմնէ մեծ հայրենասիրութեան նշան առնելուցաւ, եւ տէրութեանն մեծ գոյութիւն մի տեսաւ: Դիցէ իսկ առաջ տէրութեանն լրագիրները, գրութիւ ամենքն ուղ գովութեամբ աւ բանիս փոքր կը խօսին: Կը գրէ նաեւ Իւլիէն Գաղղիական լրագիրը երկուցն հաստուած մը, արմէ, իրբեւ անկողմնակա լրագրէ մը, հետեւականներ կը քաղենք:

Լ. Եստիրայի աղքատին փոխը յախոցեցաւ: Կառնախո-
րու թիւներ ամենեւե քիչը 350 միլիոն Ֆիորին կ'ուզէր,
եւ յաճար կը ցուցնէր մինչև 500 միլիոն ընդոս-

նկեր : Գործարարականները Զուլիա 20ին սկսելով
Օգոստոս 3) ին գոցուեցան, եւ փոխին վերջին սահ-
մանէն 7 միլիոն աւելի ելաւ : Եւ անակնկալ որ-
դիւնը ազատականները կ'աղջեցնէ : որոնք Հնդկ-
ստորի շարունակ ձեռքերնին կը չիէին լուրով որ
Լատարիան հայեւադարքի մէջ է, իր ժողովարարը
ներն ապստամբած են, իրեանսքը կործանած է,
ժողովուրդները բաժնուած եւ դատանները քայ-
քայած են : Բայց սնոր Հոկտոանկ ողջախօսք եւ
դաՀոյտնողականք : որոնք Լատարիան կը ճանչնային
կը ծանուցանէին որ քիչ ժամանակէն նորէն պիտի
յուսէ : ու դրանայ : Եւ իրք շէին խարուել : Լատ-
արիան պիտի ին ողջախօս Հին ընդէ կտաւաբուած
սերունդին մը, գաւառներ, ընկերութիւններ, հա-
ւաքականութիւններ, տնտեսականութիւն մը եւ զորք
սնուցանող պետութիւն մը, որոնք հոստատուն ինչ-
քերով առանձնական զգուծիւն ունին, Լատարի-
այն միապետութիւնը, ուր որ այս ամենայն առանձին
առանձին հոստատուն զոյտութիւն մ'ունեցած ու
արժան ձգած են, իր առջեւը միշտ փառաւոր ա-
պագայ մ'ունի : Հիմեկուան հանգամանքներու մէջ
Լատարիայի դիրքը շատ դժուար էր, ամէն բանէն
յուշաջ պէտք էր գէնրով ահաւոր քլայ՝ որպէս
զի Խոստատունի վրայ աղկեկոյութիւն ունենայ, մեծ
բախաւորութեամբ դարձել՝ որպէս զի շատ գերմա-
նական իշխանութիւնայն անձնապիտութեան ու սն-
նանկան յօժարութեանց հախաւակի, արեւմտեան
տերութեանց փոսահոյութիւնն իր վրայ ձգել, եւ իր
զինուորական պատարտաւորութիւնները, յոսաջ առ-
նիկ՝ իր տարտքը վճարելով եւ երեւմտեքը հաւ-
աստելով :

Ընդդիմանալով հարկաւ որը վերջինին գործադրու-
միսնէն էր: Արդեւ ապրիլին քաղաքային պատերազմ-
ներով Վաստրիան շատ նեղուեցան մէջ մտած էր,
սրով չհասնէ ուղղակի պահպան ապրտախմբայ ձեռքն
ինկած էին, իսկ ան-պատկեր շատ քիչ պատու էր
բերելին: Ըս վիճակին մէջ հարկ էր պատմանդանին
գիմիչ, որն որ հնչող սարկին պահստեմանդ
նիցմէ ստրկի ստակալի գուժար մի փոխ տուաւ:
Ըստատմանդ հանած լիւնքով պատմանդանին լիւր-
նէն յայտը շատ ինքնուր, եւ պատկէ հնչող ստակ-
ներս պահուելով պատմանդանը շէր կրնար իր
միջկներս հնչող ստրկով տուել:

Իրացի առ փնձակին մեջ կառավարութիւններ որոշեց արգասին մեծ փախի մ'առնելու, որուն կէսովք տէրութիւնը զրամասեղանին ունեցած պարտքէն պիտի ազատի, իսկ մնացածովք պատերազմական դատարան տուրիւնաց ծախքը պիտի փճարէ, եւ կամ սպտակար եւ մեծ շէնքերը պիտի շինեցնէ: Բայց կը բաց զընթիս գրամասեղանը անկախ գործունէութիւն մը կ'ունենայ եւ իր փնձակը կը բաւարարեամաց, որով Տնտես, փրօշէ Տնտես փրօշէ տէրութեան եւ ան ալ 100ին 2ով փախ կու տայ, իսկ առկից ետքը, բոլոր փաճառ աշխատայ 100ին 4ով պիտի տայ, որով իր մուտքը չորսովորով կամայ կամաց խզիները եւ

պիտի քաշէ՝ իսկ երբ որ տէրութիւնն իր պարտքը հնչող սարկով գրամատնադմելն վճարելու կ'ըլլայ, դրամատն զանր զգուարութիւնն չիկերեր իր խելովըը հնչող սարկով փոխմանկեզու, որով թղթերը զարմնեալ մեծ յարգ կ'ունենան: Երկրորդ՝ տէրութիւնն ալ իր պարտքը վճարելով աւելի փաստաթուղթն կը ստանայ, ինչիմէ ստանկները դակսերով ուռուտուրը կը ծագի, որով անուղղակի հարկերը եւ երկաթուղիները իրեն աղէկ մուտք կը բերեն, եւ ներքին խաղաղութեամբ պիտա որոպտը Վաճառատանի մէջ մեծ նպաստ կը դնեն: Աս պատկերի բերրի երկիրը բայցը Աւստրիան հարսադրներու համար ուրիշ բանի չիկոտարիր, բայց եկիմ ճամբորներու եւ ծրամցներու: Արդէն Գերմանիան սկսու ճանցնալ, որ իր դապիտանեանութիւնները Մաճուստանի մէջ Վերերկայէն տակն իսկն սուրհնով շահեր կը դանեն: Եւց աւելի Խոտայան ալ իր յարաբերութիւններն ունի ընդարձակելով եւ Եւրոպէի հետ վաճառականութեամբ շատ պիտի շահի, որով Աւստրիայն մուտքը աւելի շատնայով պիտի կարնոյ կրեն պարսպը բիցքընել ու հարսանայ, ան աստմին համեմատ ինչ պարտքը վճարողը կը հարսանոյ:

Ատորիան Դանուբի իշխանութեանց պաշտօնաւորներն իր փոքն առած է. առ պաշտօնը կը պահանջէ որ 300,000 զօրք պահէ, որոնց ծախքը պէտք է հաստատուի: Ատորիական կայսրութեան ժողովագետն եւստի, որով ազգային փոխին մասնակից եղաւ, կը զօգրէր որ ինչպէս զինուոր չկարգահանւի իրեն նոյնպէս ի հայրաւորութեան պիտադարձութեան հարկաւորութիւնը կը ճանչնայ: Կայսրութեան բոլոր երկիրներուն մէջ միւս աստիճանի մարդիկ փոխին ստորագրութեան մէջ կը միջեան, եւ ինչ լրացիրներէն հրատարակուած օտարագրութեանց ցանկին նայելու ըլլալը կը տեսնուի որ ամենն զործունեաց միջոցով հասարակ ժողովրդեան, ազնուականաց եւ կղերին կարմանէ ելած է: Ատորիայի մէջ հասարակութիւններ տեսնուած մեծ գումարներ կուտան, որ որ ուրիշ երկիրներու մէջ հասարակութիւններ չեն ունիւր պարտքուտակելով, արուեստասիրաց ընկերութիւնները փոխանակ տեսնուած օգնութիւն խնդրելով՝ իրենք անոր փոխ կուտան. կղերը անոր ձեռքը միջոցներ կը շնորհեն, որոնց պատգաւ ազգաստաց պիտի որ ընդլայն, ամուսնականութիւնը երեքին մեծ մասը բռնած է եւ պատրաստ է տեսնուած համար թէ իր քսակը եւ թէ իր տուրք գործած երաւ: Ազգային ստորագրութեանց ցանկը յայտնի կը յուսնէ որ Ատորիան ինկրիտփորութեան շատ հեռու է: Արմատականներն առ ցանկին մէջ ինտելիցն ու տնտեսները չի տեսնուի կը զարարանտ որ Լեւիտենընթայնի, Կոմիտեայի, Լոպպիլիցի, Պալմիանիի, Շփարգեհուլիքի, Տիլիքի հիմնարկն ունի գերաւստաններն ունեն մեծ կը տեսնուած ցանի մը միջոց տեսնուած են, որ արքեպիսկոպոստներն, եպիսկոպոստներն ու արքաներն ալ քանի մը միջոց տարու կարողութիւնն ունենան, որ

բազմաթիւ տներ քանի մը հարկեր հաշար փրակի
կը մատակարարեն: Այնպիսի տերութեան ժողով-
քաւորն ստուգելու խնամքն է որուն մէջ Պետերմէնի,
Սեդիկովի, Հոյսիկովի պէս պղտիկ աւաններ մէջ
մէկ եւ երկերիս միմեան ստորադրած են, որուն
մէջ Պիլիկովի պէս դեղ մը, որուն բնակիչքը միայն
պեղապի են, երկու միմեան երկը միմեան փոխ կու-
տայ: Իսկ Աւստրիա երկման մեր մարդասերները,
եւ հոն չեն տեսներ աղքատներ եւ ոչ մարտցկան-
ներ կը գտնեն:

Աւստրիան չեղարմիր որ ինք տէրութեանց
որինակ մ'ըղած է, ինքն ալ, ինչպէս ամեն տէրու-
թիւն իրեն պարտութիւններն ունի, բայց իրեն մէջ
տեղի աղէկութիւնն քան թէ գեղութիւն կայ, ինքն
աշխարհքիս ամենէն աղէկ երկիրն էրն մէկն է: Աւ-
ստրիա ամենց խաւէն է՝ որովք բնակչութեան կարգա-
դրութեանց մեծագոյն խիւն ու ամենէն աւելի
քրիստոնէական քաղաքանութիւնը պահած են:

Բայց կայսերական գերաւորութիւնը ամենուն վրա
տաճութիւնը իր վրայ կը քաշէ, եւ շատ ուրախ
կը որ իր ժողովրդեան միաբան օգնութիւնը
զինքը կորցըլ էրն իր քաղաքականութիւնը քա-
ղութեանը հաստատուն բռնելու, եւ իր օրինաւոր
աղբիւրքի խիւնը շատցնելու: Թող յայտնի շարու-
նակէ Վալդիան իր յեղափոխութեան հակառակ
ըլլալը, եւ Լոմբարդիոն (Աւստրիայի) ամեն մէջ
անկեղծ բարեկամ մը կը գտնէ, եւ ան առանձնոր
եւ Վալդիայի մէջ փափոխ եւ սրիւտոր յարաբե-
րութիւնները կը հաստատուն, ընկերական կողմի
թշնամիներն իրար պատուարելու համար:

ՀԵՌԱՐԱՎԱՆ ԼՐԵՐ

1. Ինչո՞ւ, 7 Հոկտեմբերի:
Ինչո՞ւ, 7 Հոկտեմբերի: Լոմոնոսովի անվան
Ամերիկեան Թեմայի մէկ պաշտօնագիրը յա-
ռաւ կը բերէ, որուն մէջ Անթի Եւոքոս սպարա-
պետը մեռած՝ ու ոմոր տեղը քանդակը դրոշմաւոր
դրոշմ հրամանատարութիւնն աւան կը հրատարա-
կուի:

2. Ինչո՞ւ, 8 Հոկտեմբերի:
1. Ինչո՞ւ, 8 Հոկտեմբերի: Լոմոնոսովի անվան
թղթիւնը Լորան երկրորդ պաշտօնագիրն ալ կը հրա-
տարուի, որն որ կը թէ խորմէն 29ին արուած
թիւը կը ծանուցանեն, թէ Սեւաստոփոլի պաշարու-
մը Պաշտօնագիր կողմանէ ալ նոյն օրը պիտ'որ սկսէր:
2. Ինչո՞ւ, 8 Հոկտեմբերի: Լոմոնոսովի անվան
թղթիւնը Լորան երկրորդ պաշտօնագիրն ալ կը հրա-
տարուի, որն որ կը թէ խորմէն 29ին արուած
թիւը կը ծանուցանեն, թէ Սեւաստոփոլի պաշարու-
մը Պաշտօնագիր կողմանէ ալ նոյն օրը պիտ'որ սկսէր:

ՊԱՏԵՐԱՎԱՆ ԼՐԵՐ

Ըսե՛ք շաբաթուան սուրհանդակը զեւ ծանօց
էր երան էր որ երկարական թիւերը Պաշտօնի
փոքրէն նոր յաղթութեան լրերով եւ կամ անտար-
յաղթութեան լրերը հաստատուելով բոլոր մայրա-
քաղաքս մեծ շարժման եւ ինքնութեան մէջ ձգե-
ցին: Աս լրերը չէ թէ միայն կը հաստատեն Սեւաս-
տոփոլի ինչպէ, որն որ վերջի թուերնու մէջ ան-
տարբէր հրատարակած էինք, այլ նաեւ աս ալ փրան
կ'աւելցնեն, որ 18,000 ռուս ջարդուէր՝ 22,000
գերի ընկեր, 16 Ռուսաց պատերազմական նաւեր
Սեւաստոփոլի նաւահանգիստին մէջ գաղղիական-
անգղիական զինուորն ծախուել ընդգրկու են, ու Սեւ-
աքով իշխանը փորը խնդով մը նաւահանգիստին մէկ
կողմը քաջաւած բոլոր Ռուսաց նաւերը կրակի տա-
լու կը սպաննայ, թէ որ արեւմտեան զորքը քաղքին
զինուորականութիւնը շարունակեն: Աս ամեն լրերը
ստույգ ճաշկերտ մըն է, կ'ըսեն, որն որ
կատարողն անգլիացի Լոմոնոսովի փաշային համար կարեւոր
նշար մը Պաշտօնի բերած էր, բայց զինքը հոն չի-
ղանելով՝ գրուածներուն նիւթը բերելով պատմած
էր: Որոք որ այս ամեն պատմութիւններուն միտ
կը դնեն եւ աղբիւրը կը քննեն, շատ կը տարա-
կուեն ստուգելու միտ: Այսու ամենայնիւ այս
լրերը ընդհանուր հաւատարմութիւնն մը տալան,
եւ քանի մ'որ ալ անանկ տեւեղ միջնէ որ Ռուսաց
դիւանատարն ամենց 2ին Պետրոսովիէն տրուած
հեռագրական լր մը ի պաշտօնէ հրատարակեց,
որն որ կ'ըսէր թէ նոյն օրը (Հոկտեմբերի 2ին)
Եւանջելով իշխանէն Սեւաստոփոլի 26ին գրուած եր-
կայն պաշտօնագիր մը Պետրոսովիէն հասած էր, եւ
կը գրէր որ իր հրամանատարութեան տակ կըլած
զորքով ասանց մէկ արգելքի մը Սեւաստոփոլի քով
Պաշտօն-Պետրոսի ծանօնէ փոխ կեցած է, եւ սպե-
կան զորքերուն կը սպասէ, որոք որ խոստովով զո-
րադատին հրամանատարութեամբ, Քերէն եւ զար-
մեալ փերքերով փոխէր դալու փոխ են: — Եւ թէ
միջնէ Սեւաստոփոլի 26ը, միաբանեալ արեւմտեան

զորքը զեւ Սեւաստոփոլի գեմ յարձակում մը չէր
բերած: Աս լրերուն հրատարակուելու անտար-
կութիւնը փորձուցաւ, ինչու որ Սեւաստոփոլի ամ-
նայն Սեւաստոփոլի 2ին կամ 2ին կը համա-
բաւէր: — Բայց զեւ նոյն ամենց 2ին Սեւաստոփոլի
քով կըլած արեւմտահեղ պատերազմին միտը տեղե-
կութիւնները չի հրատարակուցան: Եւ ոչ ոք որ նոյն
օրը Ռուսներն եւ քաղաքը են, որն որ յաղթութե-
ան նշան է:

Անթի Եւոքոս սպարապետը պատերազմէն ետքը
անմիջապէս աս օրական հրամանագիրն հանել է:

Օրհնորոնք:
Վաղղիա ու կայսրը ձեր վրայ զոհ պիտ' ըլլան:
Եւ միայն քով Ռուսներուն յուսալիք, որ զուր
Ալլախ ու Մուսուլայի քով յաղթութիւնն օրհնե-
րն են:

Ձեր զաջնակցացը Անգղիացաց հետ արիւտոր
միջեւով՝ ձեր սուկններով ահա զուր ու աղէկ պաշտ-
պանուած տեղերն առիք:

Օրհնորոնք: Ձեր ծախուել փոխ զեւ Ռուսներուն
պիտ'որ հանդիպէր: Անպէս կայսր՝ ապաւանով, նո-
րէն պիտ' յաղթէր, ինչպէս որ այսօր յաղթեցիք,
տեղ մ'ալ պիտ' չի նայ, Սեւաստոփոլի է ձեր
նախապէր, հոն միայն կրնաք ան ձեր արժանացած
հանգարտութիւնը փայլել:

1. Եւ միայն պատերազմի պաշտօնէն ալ աս թուգ-
թիւ գրած է:

Ինչո՞ւ, 20 Սեւաստոփոլի:
Եւ միայն Ալլախ քով թշնամի զեւ զորութե-
անց, որն որ զինուորական մեծ զորութեան: ան-
տապին խորածորները բռնած էր, ուստի որ զեւ
կ'անցնէր, ու որ զան ու զին զինուած տեղեր ծախ-
ուները կողմէն համար միմեկ երկը տեղեր կրնայ
անցնուի, եւ ամրացած էր զեւն ու պատմութեան
ծախ եղբորին բարձրաւանդակներուն վրայ, ու որ
ամուր պիտ' չի նայ ալ չի նայ էր: Արագեալ զոր-
քերը աս գեւառքին գիրքին վրայ չունեալ ու
չունեալ քաղաքանութեամբ մը յարձակուցան եւ
կեցցէ կայսր աղբիւրով մը զորքը յառաջ գա-
լից ու նաւահանգի: Ալլախ քով աս ծախաւանաբար
չորս ժամ տեւեց, տեղի մը գեղքն առաջին գե-
ղքիկ հարուածն էր: Մենք 1400 մեռեալ եւ մի-
րաւ որ ունեցանք: Կամա թշնամի զեւ քաղա-
կեանք կ'առնող անգղիական զորքին կորուստն ինծի
ծանաթ չէ:

Սեւաստոփոլի:

Նոյնպէս Հանգիստ գաղղիական ծախաւանաբար
տի գաղղիական ընդհ. հրատարակն ասանկ կը գրէ:
Այս ու ծախ, խորմէն ծովագրեր:

21 Սեւաստոփոլի:
Եւ միայն 20ին միաբանեալ զորքը պատերազմին
յաղթութիւնն ստացաւ Ռուսաց բանակին գեմ, որն
որ Եւոքոս ձախ փետեղերին բարձրաւանդակներուն
վրայ աղէկ ամրացած էր: Թշնամի զորքը 40,000
էր, խիստ բազմաթիւ, ինչպէս թուէր, ու ծախ
զորք ունէր: Իր գիրքին գեմ՝ յարձակումը կ'առնէր
կողմէն ժամը 1ին սկսաւ, եւ 2ին միայն յաղթութիւնը
մեր կողմը դարձաւ, եւ Ռուսաց բանակը բոլորովն
եւ քաղաքը փրկու: Բայց էր: Մեր կողմէն բաւական
ձիւոր զորք չըլլալուն համար՝ միաբանեալ զորքն
նախապէս ստացած առաւելութիւնները յա-
ռաջ չեղեցաւ:

Իսկ Լորան Ռուսական ինքնալ զորքն ասանկ կը
գրէ: Միաբանեալ զորքը երեկ (20 Սեւաստոփոլի) Ալլախ
գեմին յարձակումը անհաջողութեամբ փոխ թշնամի զոր-
քուն գիրքին վրայ քալեց, եւ յառաջատար
կուրծով արեւը մանկէն մէկ ու կէս ժամ յառաջ
նոյն գիրքը յարձակումը տուաւ: Իր քաղաքին
ու արմաւելի կորուստը անհամեմատ փերազանց բան
մըն էր: Թշնամի զորքը ամուր տարակա հաւոր էր,
ու բազմաթիւ խորք ինչպէս թուէրով պաշտպա-
նուած: Մեր (Անգլիացի) կորուստը, մեծ ցաւով
կը զգուցնէ, խիստ շատ է: Այսու ամենայնիւ
զորադատ մը մեռած չէ: Թշնամի զորքը թիւը
45,000էն մնացել 50,000 հետեւ կը համարուի:
Անգղիական զորքը մէկ քանի գերի բռնեց, որոնց
հետ երկու զորապետ եւ երկու ինչպէս թիւ կը գրու-
նուին:

Ալլախ որ կրկու գաղղիացի զորապետ պատե-
պատերազմի անխաղաղ եղած են, փախուելու զորա-
պետն ուսին փոխ, եւ ինչպէս զորապետ աղբիւր
փոխ փախուելու է:

— Եւ միայն նաեւ 1. Ռեպրէն ալ իր պաշտո-
նագրին մէջ կը գրէ թէ Անգղիացաց կորուստը մե-
ռած ու միմեկ 1400 հոգի եղած է: Բայց զեւ
Ռուսաց կորուստն փոխ ձիւր յուր մը չունի:
Պատեպէն կը գրեն թէ 1. Եւ միայն անգլիական զոր-
քուն 340 Ռուս միմեկ ինչպէս թուէրով նոյն նա-
ւահանգիստը բերած է: Եւ միայն նաեւ թէ Ռուսաց
կորուստը փերաւոր եւ մեռեալ 4000 եղած ըլլայ:

Քաղաքի զորապետը մեռած՝ Վոլոդիմիր անունով
իշխան զորապետ մըն ալ թիւ թիւ: Վոլոդիմիր անունով
եւ Վոլոդիմիր ընդհանուր օրհանգիստին մէկուն
թիւը գեմը մ'առած տարած ըլլայ: — Ալլա-
քին լրերն աս են որ Սեւաստոփոլի 25ին ու
26ին երկու կողմանէ ալ պատերազմի պակաս չէր,
բայց միմեկ նոյն ամենց 28ը զեւ Սեւաստոփոլի
բերքերն առնուած չէին: Ասոր ներհակ գաղտնա-
կիցները Պաշտօնագիր նաւահանգիստը մեծած ու
պաշտօնական ծախ ինչպէս թիւները շատեց հանած
էին: Պաշտօնագիր Սեւաստոփոլի հարաւային կողմը
կ'իյնայ, եւ անկիւյ սուրհանգիստի ծախան Սեւաս-
տոփոլի նաւահանգիստին ներքի կողմերը կը մտնէ,
ուր ամենց չեղանուի, բայց միայն քաղքին միմեկ
նոյն, հանգանցն ու զինուորականը, եւ այլն, կան:
— Իսկ մեր գրուած թիւերը մ'ալ կը ծանուցանէ, որ
Սեւաստոփոլի մէջ ալ թշնամի ընդունելու համար
մեծ պատրաստութիւններ կ'ըլլան: Եւ մեն նաւատե-
ններն ու ալլախ կ'ործարարները (12,000) բոլոր
ամուստան ասան կ'ընկուէր են ու թշնամի թիւներ
ծախաւանցած աղէկ կու գան եւր: Քերսնի ու
ճաւրիկի ինչպէս թիւներն աղբիւրակապով ամենց
10ին իրար է կը գրեն ու ժողովրդեան ա-
ռաւելու պատերազմին մէջ սիրտ տալու համար:

— Սեւաստոփոլի Եւոքոս Սարգիս հրամանա-
տարութեամբ զորաց բազմութիւն մը գեմ ի խորմ
յառաջ կը քալէ:

— Եւ միայն պատերազմին պատմութիւնը ամենց
բազմեց աղբիւր, նոյն արեւմտեան օրհանգիստ զորաց
յառաջ ինչպէս որ պատմութեան վրայ ալ ստուգա-
կայն անգլիական թիւն մը տար պաշտած կը համարենք,
նոյն իսկ Հանգիստ ծախաւանց Սեւաստոփոլի 12ին ու 16ին
զորած պաշտօնագրին հետեւեալ լրերը քաղքով:

Վաղղիական նաւահանգիստը անգղիական հետ
միմեկ Սեւաստոփոլի 2ին զորահանգիստ միմեկ զոր-
թեամբ միմեկ են: Նոյն օրը Քաղաքի վրայ
նաւատարմին ու զորաց հրամանատարներուն մէջ
խորհուրդ մ'ըլլալով՝ որոշուեցաւ որ յառաջագոյն
գեմ ի խորմ կ'ըլլար փետրուարի 2ին մ'ըլլայ, ուստի
երկու կողմանէ ալ երկուսի անմեկ ամենց 10ին
Քերսնեան թիւները մտնելով՝ Քերսնի
հրամանագրին սկսած միմեկ Լորան հրամանագր
պատերազմն ու բաւական բազմութիւն ուստի
նաեւ մը նշանակեցին, եւ ինչպէս Սեւաստոփոլի նա-
ւահանգիստն ու ուստի նաեւ երկուսի վրայ աղբիւրն
աւելի նոր բան մը կամ տարբերութիւն մը չունեն,
բայց երկուսի կ'առնու փոխ, Քաղքի ու Եւոքոս
քով նոր բանակներ անտուկան, որոնք 30,000 հո-
գին պակաս չէին երեւար: Ինչպէս թիւներն ու Ալլա-
քիսն մեղուց՝ քաղքը հանելու շատ յարմար երեւ-
ցաւ, ու Եւոքոսի փոխին մտնելով՝ նոյն քաղքը
զորաց ու նաւատարմին շատ յարմար տեսան, եւ
նոյն անգլիական արտան ու հաւորը զերեւը աղ-
բեցուցին:

Եւ միայն վրայ որոշուեցաւ որ զորքը թշնամի
կրակէն առաւ ըլլալու համար՝ Քաղքի ու Եւոքոս
տեղերն ու Եւոքոսի փոխին մէջ տեղէն ցամաք կըլէ:
Եւ միայն որոշուեցաւ որ նոյն օրը 2000 տաճիկ
զորքով, մէկ գաղղիական ու մէկ անգլիական զորքով,
երկու տաճիկական ու մէկ գաղղիական նաւով եւ
փախուելու տեսնուի, որն որ ստանց պաշտպանու-
թեան քաղաք մըն էր: Եւ միայն որոշուեցաւ որ
ցամաք երկէն երեք կամ չորս օր ետքը զորքը գեմ
ի հարաւ շարժի՝ իր ալ գին 12 նաւ ունենալով:

Եւ միայն 12ին կ'ըսող գաղղիական նաւատարմը
Եւոքոսի փոխին ծոցը խորիսն նետեց, ու նոյն իր-
կուն անգլիական նաւատարմին ալ նոյն տեղը հա-
ռաւ խորիսն նետեց, իրենց հետ չէին նաեւ բոլոր
ցամաքային զորքը, նաեւն ու զորահանգիստը:
13—14ին գիրքը գեղեցիկ օգ մ'ընելով՝ գեմ ի
հարաւ յառաջացան ու Սեւաստոփոլին 7 ժամ
հետեւ եղբորին միտ խորիսն նետեցին, եւ այս-
պէս 250 նաւեր նաւատարմաց յաղթականութեամբ
նաւատարմին հասան: Եւ միայն կողմն ապահովութեան
եւեւ ցորեկը ժամը 8/3ին գաղղիական զորքին
ցամաք կըլլաւ: հրաման ստուցաւ, Եւ միայն քաղք
մնացած անգլիական զորքն ալ երկուսի սիրտ, ժամը
2ին Սեւաստոփոլի ցամաք կըլաւ, երկրորդ անգլի-
տաճիկ զորքն ալ ցամաք կըլաւ, որն որ ծովուն խոր-
փութեան քիչ մը գեմ տարութեամբ եղաւ:

Եւ միայն 16ին ձիւրն ու ուրիշ քանակը ցամաք
հանեցին, եւ նաւատարմին մէկ մարդ մնաց զորքը պա-
շտպանելու ու մեկուս մարդ զառնու գործաւ 9000
հոգի ու 900 ձի բերելու համար: Եւ միայն երկուսի
ստանկ կը ցուցնէին որ գաղղիական զորքն առիկ պա-
տերազմը Ալլախ գեմին անցնելու առան պիտ' տար,
ու մէջ մ'ալ Պետրովի անցնելու տեսնէ:

Եւ միայն պատերազմն ամենց Եւոքոսի փոխին կամաց
սկանց անձնատուր կըլաւ: (Միմեկ հա կը համարն
ծախաւանց տուած պաշտօնական լրերը, շարու-

նախաձեռնող դարձեալ կը համառօտուի երրորդ նշոյն ծովագործ յանձնող լըրերն ուլ տալու եւ հրատարակուելու ըլլան։

Սենթ Մարտի տարապետը Սեպտեմբերի 15ին զորաց խորովի եղբայրն ելելու օտոնը հետեւեալ տրական հրամանագիրը տուաւ։

Չինտորներ։

Հինգ ամիս է որ լիշտովն փետուելու վրայ էր։ Վերջապէս առջեւիդ եկաւ, եւ իրեն մեր արծիւները պիտի ցուցնեն։ Պատարաստուցէք ներս։ Թիւններն ու զոհուիները կրելու պիտի արշաւանքի մը՝ որն որ զժողովը բաց կարձաւել պիտի որբայ, ու Արեւելեան զորաց համարը պատմութեան մէջ զինուորական փառաց փերջին տատիմանին պիտի բարձրացնէ։

Հանձն պիտի չառնուք, որ ձեր զինակից պաշտեցաց զինուորները՝ քաջութեան ու լիշտաւոր զէմ՝ գիտնու մէջ, եւ կամ ձեզի սպասող փորձանքներու տակէն՝ յարատեւութեան մէջ զնկզ անցնին ու գերազանցեն։

Պէտք էր մարտիկու ունենալ որ պատերազմը խորով խաղալ ընկալացը գէմ չենք ընել, որոնց տրամադրութիւնը մեզի յարող է եւ որովոր որ մեր արմատիկ հրահանգովն եւ մեր իրենց կրօնին, սովորութեանցն ու տնայնաց ցուցնցած յարգութեանքը քաջաւորեալ մեր զինացը գալու պիտի չուշանան։

Օրհնուորներ, առ ձեր գրօշը խորով գիտնին վրայ անկելու առնել զաղջկայի յոյսն եղէք։ քանի մ'ուրաւան մէջ իր փառքն ու պարծանքը պիտի որ բլբար տեցցէ կայրը։

Սպարապետ եւ վերին հրամանատար

ՍԵՆՏ ՄԱՐՏԻ

Լաւաւ արդոյ Քաղաքի վերին լիշտած Սենթիւրովն Սեպտ. 25ին տուած ծանուցութիւնը յիշելն ետքը կ'ընէ թէ Սեւաստօփոլ ծովէն ու ցամաքէն միարան յարձակման գէմ գործող ու յարատեւ պաշտպանութիւն մ'ընելու համար մեծ գծաւորութիւններու պէտք է յաղթել, ինչու որ ան իրարմէ պատուած ամրոցները չեն կրնար երկար առնել դիմաւոր։ Կոստանդին բերդին կողմէն ալ զիջող մէկերեւոյն ապահովութիւնը կրնայ նուազանցել, եւ գտնու նաւատորմին ալ գերազանցելու փորձեր մէջ կը գնէ։ Բայց աս տուող է, կ'ընէ, որ մինչեւ հիմա տարածուած (Սեւաստօփոլ տունու, կործանած նաւատորմին կէտը դարձուած՝ կէտը Սենթիւրովն հետ նեղ մտած ըլլալուն) լըրը սխալ ու անհիմն էին։

Վրայ յաղթող Օտեսապէն 22ին ու 24ին գրուածներէն տուած կը գրէ։ Կաշտեցաց մասնաւոր լըրը առնուածին տեւ՝ բոլոր եղբայրն վրայ մինչեւ 14 (սուսական) միայն հետեւ ամիս բուն քանդուցան կործանուեցան։ Բնակիչները ունեցածն չուշանցածն առան ներսերը՝ փախելու ստիպուեցան, եւ քանի մը ժամու մէջ կայրէջքի ու Լաւափոլի մէջ եղած ծովագետ ու չեն երկիրը՝ քաղաքն անբաժնի եղբայր մը դարձաւ։ Կէտ ի խորմ՝ միտքեան զորք երկարու վրայ է, ինչպէս աս սրբա մէկ տաւաւոր ու երկը Արամներու գումարտակ Օտեսապէն քաղաքէն նշոյն անգիրը քաղեց։ Բոլոր զնգերը ներդրուելի մէջ կը կենդանանան ու անկէ գէտ ի փերեքով կը քալեն։ Լա պղտի քաղաքը հարուստին մարտասեղանի մէջ երկու կէտերէն մէկն է, որն որ խորով լիւրակողին հարստառն երկրին հետ կը կապէ։ անկիւ մէջ մ'որ առնուելու ըլլայ՝ սուսական զորաց Արամապիտի քով զորանալը կարգելով ու ներսի Արամապիտին հետ հաղորդութիւնը կը կորի։ Անոր համար Սենթիւրովն աս ըստ իրական անտիկ նեղ անցքը զարգեցնելու միշտ մտաւոր եւ զան էր։ Երբեք չարանակ սկսուած ամբողջութեան երկը լիւրակողն աշխատեցան, ու ընդարձակ ստատնէներն ալ պիտի շրջանակաւ մը լիւրան՝ որ հարկաւորութեան տակ 80,000 հոգի կրնան աւաւնուել։ Երկուսն առեւ անհատաւ պաշար եւ ուտելիք ժողովն ու ծածուկ ծախսներով բոլոր ամբողջութեան հետ հաղորդեցին։ Ստեպը քանուած բանակը 60,000 հոգի ունի։

Սիւնցեալ զորքը Լաւափոլի վրայ կ'ընէ 12 միլոն անգղի մը մէջ անուր բանակ մը կազմած էր։ Խմբութեան զարմարութիւնը կաշտեցաց ցամաք երկրորդը առնուին պէս՝ 15,000 կանոնադր ուսանաւորով ու 6000 քաղաքներով քերէն ելաւ ու 30 ժամու մէջ Սեւաստօփոլ տունը հասաւ։ Զանաք ելող զորաց մէկ մասը փերեքովի ծախսն բռնել ուղեց, իսկ պարագի զորաց։

Ընկալ 21ին Բաւալան անունով ռուսական շաշտակին վրայ գնող զարմարաց. առկա Սեւաստօփոլն ելելով լիշտանայն պաշտպանի նաւերուն համարկան ու անոնցմէ մէկ բանին լուծած, նաւերը սրբած ու մարդիկն առած առաւ ժամը 2ին Օտեսապէն նաւահանգիստը մտած էր։

ՕՍՍԱՆԵԱՆ ԵՐՈՒԹԻՒՆ

1888 աւտորիական զորաց Մարտաւա մտնելուն վրայ հեռուեալ լըրը կ'ուսայ։ Կայսերական զորքը ամեն կայսրաններու մէջ ալ մարտողէն մեծ ուրախութեամբ ընդունուեցաւ։ Ըստ տեղ յաղթութեան կանգնելու կոնգրեսած էին, գրեթէ ամեն զեղի մէջ փրանկիսկի Յովսէփի կայսեր պատկերը ծաղկով ու Աւստրիայի եւ Մոլտաւիայի (Կարսի) ու լիւա) զորքերով զարդարուած գրուած էր։ Մոլտաւիայի տեղացի զորքը Աւստրիայի զորաց անցնելու անգը կարգաւ կիցած կը բարեւէր։ Մոլտաւիայի 12 մեծ քաղաքներուն մէջ նշոյն աւտորիական զորքէն ինչպէս պահանջող գնդեր գրուեցան։ Նշոյն զորաց Եւրո մասն օրը, Հոկտեմբերի 2ին, քաղաքին համար տունն որ կ'ընէ։ Ամեն ճիշդ ի գործ գրուեցաւ, որ զորքն արժանապէս ընդունուի։ Բնակիչն ու տեղացի Մոլտա զորքը երեք անգամ կեցցէ՝ սպասելով լիւրակողին լիւրակողին շէտ անպահաւորեց, երբ որ ինքը զորացը գրուին անցած՝ աւտորիական ժամը 11ին, յաղթութեան կամարով զարդարուած դանէն քաղաքը կը մտնէր։ Իրիկունը քաղաքը լուսաւորուելու, լիւտեր մեջ՝ կայսեր պատկերը ներկայացուեցաւ, որուն բոլոր տիրը Աւստրիայի երկուսի զորակոններն առած էին։ Զորաց քաղաք մտնելու հանգիստ լիւրակողին ետքը լիւրակողին շէտ սկսուեց գաղաւթ անգամները, կընելն եւ արիւն երկուսի մարդիկն աւելցրուեցան ընդունուցաւ։ Կայսերական զորքը ալ զորքն սկսաւ ալ Եւրո հասաւ։

Հոկտեմբերի 2ին Պարքէշ կեցող Տաւիկ զորքը՝ զաշտաւորաց Սեւաստօփոլ քով գլխաւ տարած յաղթութեան համար 21 թիւանով արձակելով տան կապարէ։ Մոլտա ինչ Բուսք ալ Խմբիկի մէջ յաղթութեան տուն մը կառուցեց եւ, եւ գտնու վերջիկող գէտքին համար։

Կոլոսէն Սեպտեմբերի 25ին կը գրեն թէ Աւստրիայի կայսեր զորքը Փրուշի գետին փեմ պիտի գրաւէ։ Եւ արդէն Մարտաւիայի տահանութեան վրայ ձեռնարկ համար իրենց ընկալաններ պատրաստած են։ Պուսի զորքերը՝ Փրուշի անգիր եղբայր կիցած են, եւ ձեռնարկ համար իրենց գետնափոր հիւրը շատեցուրէ չինած են, բայց լիւրապարտութեան (սփորթի) ու ժամտատեղէ շատ կը ինչուին։ Երբեք Պէշ Օսմանեան հաշտաւոր զորագետը, 3000 շախ հեռակալորի դուխ անցած իպրայիլ մտաւ, անկիւ Դանաբի իրայէն դիմայ պիտի որ անցնէ, եւ Կոլոսէն պիտի որ երկայ։ Լա հասարակ կը իտաւ թէ, Հոկտեմբերի մէջ Խմբի Գաշան իպրայիլ պիտի գայ ու գէտ ի Սեւաստօփոլ յարձակութեան պատերազմ պիտի սկսի։ Հաշտակ ու Բաշտակի քով շարունակ Դանաբի վրայէն տաճկական զորաց բաժնիներ զինուց կ'անցնին։ Ըրմիկի մէջ 30,000 պահեստի զորք պիտի որ կենդանանայ։ Պուլաբիայի արեւմտեան կողմէն ընող բոլոր պատրաստական զորքը գէտ ի Պաղլաքի կը շարժի։

Սեպտեմբերի 2ին ամբողջ ամբողջ 3ին մեծ շքով Պարքէշ մտաւ։

Սեպտեմբերի 25 Սեպտեմբերի, Եւսոթ Մուստաֆա Գաշան 6000 զորքով քաղաքը հասաւ, եւ վաղը նշոյն զորքով ճամբայ կ'ընէ Կարսի բանակին օգնութեան հասնելու համար։

ՌԻՍՈՒՄՆԱԿԱՆՔ

ԱՅԻՐԱՅԵԳԵԱՆՆԵՐ

ՍԵՆՏ ՄԱՐՏԻ

1888 աւտորիական 7 թիւին մէջ արդէն տաքալքին վրայ քիչ մը խաւած ենք, բայց որովհետեւ հիմակ քաղաքային մատչելիութեան կենդանութեան է առկա, ուստի համար հարկաւոր կը սկսուի հաւ հետեւեալ հաստատման գնելու, զորն որ Պր. Արթիւն ըրած ճիշդ ընտելութեանն առած կը ընեն անգիրական լիւրակողները, աւ հաստան աւտով անկէ ծանրակշիւ է, որ Սեւաստօփոլ քաղաքին հիմակաւ տանն ունեցած պատերազմական զորութեան ինչ տատիմանի հասնելը կը ցուցնէ։

Սեւաստօփոլի նաւահանգիստը խորշ մին է, որն որ հարուստին արեւելեան ուղղութեամբ կ'երկրնուայ, շուրջ չորս միլոն երկայն է ու բերանը մէկ միլոն ընդունելուն ունի, ուսկիւ զէտ ի ներս կը նեղուայ մինչեւ 1200 ոտը, ու մէջ կը լիւրակող Պէշիկի կողմէն գետը, որուն Բուսք 21-էն Բուսք (Սեպտեմբեր) կը կուրէն։ Նաւահանգիստին միջին խորութիւնը օգնող գրկաւոր կրնայ սկսուիլ, յատկաւ միջին գետը չկ'ընտելու ու փոքրը քաղաքն է։ Աս խորշին հարաւային կողմն է վաճառականութեան ու պաւ-

տերապի նաւահանգիստը, մաքրութեան կամ քաւաստորութեան (սպաւիֆիկացի) նաւահանգիստը՝ գրեթէ խաւոր նաւահանգիստի բերանէն գտնու է։ Լիւրակողն ու հանգիստները հարաւային ուղղութիւնն ու խորութիւնը ընդունին։ Պատերազմի նաւահանգիստն ամենէն մեծ նաւահանգիստն է, շուրջ 1 1/2 միլիոն կան միլոն երկայնութիւնն ու 400 ետրա (ամեն մէկ ետրա երեք ոտը է) լիւրակողն ունի, ամեն կողմն ալ նաւահանգիստը ունի։

Հոս Սեւ. ծովուն նաւատորմին ձեռնարկն է։ Նաւատորմին ամենէն մեծ նաւերն ալ իրենց բոլոր կազմաւորակ կրնան միմեկ, ծովը շաւել։ Պաղիկ նաւահանգիստն իր նաւարանով մէկտեղ պատերազմի նաւահանգիստին արեւելեան կողմը, գլխաւոր նաւահանգիստի բերանին մաս կ'ընէ։

Նաւահանգիստը հարուստին կ'ընեն կը պաշտպանուի 6 զինուոր մարտիկներով կամ ամրոցներով, որոնց ամեն մէկը 50 միլեւ. 190 թիւանով ունի, հիւսիսային կողմնէն 4 մարտիկներով, որոնք 18 միլեւ. 120 թիւանով ամրացած են։ Ըմբողջութեամբ կամարներով ու լիւրակողի ծակերով շինուած են, երեք ամրոց երեքկողման լիւրակողներն ունին, չորրորդ մ'ալ երկու կողմը։ Ս. Նիկողայոսի ամրոցն ամենէն մեծն է ու շուրջ 190 թիւանով ունի, լիւրակող անկէ ճիշդ հաշուի նշոյնով 186 համարուած է։ Նիւտոն մեծ գծաւորութեամբ, կ'ընէ Պր. Արթի, կըցանք հրաման լիւրակողն աս ամրոց պատերազմ եւ անոնները շինուած կ'ընեն ամրոցը, որն որ գեղեցիկ ու հաստատուն քար է եւ խիտ կործրու տեւական կը լընայ։ Բոլոր մէկալ ամրոցներն ալ նշոյն քաղով շինուած են։ Վերջիկող լիւրակողն ամրոցն ամենէն մեծն է ու շուրջ 190 թիւանով ունի, լիւրակող անկէ ճիշդ հաշուի նշոյնով 186 համարուած է։ Նիւտոն մեծ գծաւորութեամբ, կ'ընէ Պր. Արթի, կըցանք հրաման լիւրակողն աս ամրոց պատերազմ եւ անոնները շինուած կ'ընեն ամրոցը, որն որ գեղեցիկ ու հաստատուն քար է եւ խիտ կործրու տեւական կը լընայ։ Բոլոր մէկալ ամրոցներն ալ նշոյն քաղով շինուած են։ Վերջիկող լիւրակողն ամրոցն ամենէն մեծն է ու շուրջ 190 թիւանով ունի, լիւրակող անկէ ճիշդ հաշուի նշոյնով 186 համարուած է։ Նիւտոն մեծ գծաւորութեամբ, կ'ընէ Պր. Արթի, կըցանք հրաման լիւրակողն աս ամրոց պատերազմ եւ անոնները շինուած կ'ընեն ամրոցը, որն որ գեղեցիկ ու հաստատուն քար է եւ խիտ կործրու տեւական կը լընայ։ Բոլոր մէկալ ամրոցներն ալ նշոյն քաղով շինուած են։ Վերջիկող լիւրակողն ամրոցն ամենէն մեծն է ու շուրջ 190 թիւանով ունի, լիւրակող անկէ ճիշդ հաշուի նշոյնով 186 համարուած է։ Նիւտոն մեծ գծաւորութեամբ, կ'ընէ Պր. Արթի, կըցանք հրաման լիւրակողն աս ամրոց պատերազմ եւ անոնները շինուած կ'ընեն ամրոցը, որն որ գեղեցիկ ու հաստատուն քար է եւ խիտ կործրու տեւական կը լընայ։ Բոլոր մէկալ ամրոցներն ալ նշոյն քաղով շինուած են։ Վերջիկող լիւրակողն ամրոցն ամենէն մեծն է ու շուրջ 190 թիւանով ունի, լիւրակող անկէ ճիշդ հաշուի նշոյնով 186 համարուած է։ Նիւտոն մեծ գծաւորութեամբ, կ'ընէ Պր. Արթի, կըցանք հրաման լիւրակողն աս ամրոց պատերազմ եւ անոնները շինուած կ'ընեն ամրոցը, որն որ գեղեցիկ ու հաստատուն քար է եւ խիտ կործրու տեւական կը լընայ։ Բոլոր մէկալ ամրոցներն ալ նշոյն քաղով շինուած են։ Վերջիկող լիւրակողն ամրոցն ամենէն մեծն է ու շուրջ 190 թիւանով ունի, լիւրակող անկէ ճիշդ հաշուի նշոյնով 186 համարուած է։ Նիւտոն մեծ գծաւորութեամբ, կ'ընէ Պր. Արթի, կըցանք հրաման լիւրակողն աս ամրոց պատերազմ եւ անոնները շինուած կ'ընեն ամրոցը, որն որ գեղեցիկ ու հաստատուն քար է եւ խիտ կործրու տեւական կը լընայ։ Բոլոր մէկալ ամրոցներն ալ նշոյն քաղով շինուած են։ Վերջիկող լիւրակողն ամրոցն ամենէն մեծն է ու շուրջ 190 թիւանով ունի, լիւրակող անկէ ճիշդ հաշուի նշոյնով 186 համարուած է։ Նիւտոն մեծ գծաւորութեամբ, կ'ընէ Պր. Արթի, կըցանք հրաման լիւրակողն աս ամրոց պատերազմ եւ անոնները շինուած կ'ընեն ամրոցը, որն որ գեղեցիկ ու հաստատուն քար է եւ խիտ կործրու տեւական կը լընայ։ Բոլոր մէկալ ամրոցներն ալ նշոյն քաղով շինուած են։ Վերջիկող լիւրակողն ամրոցն ամենէն մեծն է ու շուրջ 190 թիւանով ունի, լիւրակող անկէ ճիշդ հաշուի նշոյնով 186 համարուած է։ Նիւտոն մեծ գծաւորութեամբ, կ'ընէ Պր. Արթի, կըցանք հրաման լիւրակողն աս ամրոց պատերազմ եւ անոնները շինուած կ'ընեն ամրոցը, որն որ գեղեցիկ ու հաստատուն քար է եւ խիտ կործրու տեւական կը լընայ։ Բոլոր մէկալ ամրոցներն ալ նշոյն քաղով շինուած են։ Վերջիկող լիւրակողն ամրոցն ամենէն մեծն է ու շուրջ 190 թիւանով ունի, լիւրակող անկէ ճիշդ հաշուի նշոյնով 186 համարուած է։ Նիւտոն մեծ գծաւորութեամբ, կ'ընէ Պր. Արթի, կըցանք հրաման լիւրակողն աս ամրոց պատերազմ եւ անոնները շինուած կ'ընեն ամրոցը, որն որ գեղեցիկ ու հաստատուն քար է եւ խիտ կործրու տեւական կը լընայ։ Բոլոր մէկալ ամրոցներն ալ նշոյն քաղով շինուած են։ Վերջիկող լիւրակողն ամրոցն ամենէն մեծն է ու շուրջ 190 թիւանով ունի, լիւրակող անկէ ճիշդ հաշուի նշոյնով 186 համարուած է։ Նիւտոն մեծ գծաւորութեամբ, կ'ընէ Պր. Արթի, կըցանք հրաման լիւրակողն աս ամրոց պատերազմ եւ անոնները շինուած կ'ընեն ամրոցը, որն որ գեղեցիկ ու հաստատուն քար է եւ խիտ կործրու տեւական կը լընայ։ Բոլոր մէկալ ամրոցներն ալ նշոյն քաղով շինուած են։ Վերջիկող լիւրակողն ամրոցն ամենէն մեծն է ու շուրջ 190 թիւանով ունի, լիւրակող անկէ ճիշդ հաշուի նշոյնով 186 համարուած է։ Նիւտոն մեծ գծաւորութեամբ, կ'ընէ Պր. Արթի, կըցանք հրաման լիւրակողն աս ամրոց պատերազմ եւ անոնները շինուած կ'ընեն ամրոցը, որն որ գեղեցիկ ու հաստատուն քար է եւ խիտ կործրու տեւական կը լընայ։ Բոլոր մէկալ ամրոցներն ալ նշոյն քաղով շինուած են։ Վերջիկող լիւրակողն ամրոցն ամենէն մեծն է ու շուրջ 190 թիւանով ունի, լիւրակող անկէ ճիշդ հաշուի նշոյնով 186 համարուած է։ Նիւտոն մեծ գծաւորութեամբ, կ'ընէ Պր. Արթի, կըցանք հրաման լիւրակողն աս ամրոց պատերազմ եւ անոնները շինուած կ'ընեն ամրոցը, որն որ գեղեցիկ ու հաստատուն քար է եւ խիտ կործրու տեւական կը լընայ։ Բոլոր մէկալ ամրոցներն ալ նշոյն քաղով շինուած են։ Վերջիկող լիւրակողն ամրոցն ամենէն մեծն է ու շուրջ 190 թիւանով ունի, լիւրակող անկէ ճիշդ հաշուի նշոյնով 186 համարուած է։ Նիւտոն մեծ գծաւորութեամբ, կ'ընէ Պր. Արթի, կըցանք հրաման լիւրակողն աս ամրոց պատերազմ եւ անոնները շինուած կ'ընեն ամրոցը, որն որ գեղեցիկ ու հաստատուն քար է եւ խիտ կործրու տեւական կը լընայ։ Բոլոր մէկալ ամրոցներն ալ նշոյն քաղով շինուած են։ Վերջիկող լիւրակողն ամրոցն ամենէն մեծն է ու շուրջ 190 թիւանով ունի, լիւրակող անկէ ճիշդ հաշուի նշոյնով 186 համարուած է։ Նիւտոն մեծ գծաւորութեամբ, կ'ընէ Պր. Արթի, կըցանք հրաման լիւրակողն աս ամրոց պատերազմ եւ անոնները շինուած կ'ընեն ամրոցը, որն որ գեղեցիկ ու հաստատուն քար է եւ խիտ կործրու տեւական կը լընայ։ Բոլոր մէկալ ամրոցներն ալ նշոյն քաղով շինուած են։ Վերջիկող լիւրակողն ամրոցն ամենէն մեծն է ու շուրջ 190 թիւանով ունի, լիւրակող անկէ ճիշդ հաշուի նշոյնով 186 համարուած է։ Նիւտոն մեծ գծաւորութեամբ, կ'ընէ Պր. Արթի, կըցանք հրաման լիւրակողն աս ամրոց պատերազմ եւ անոնները շինուած կ'ընեն ամրոցը, որն որ գեղեցիկ ու հաստատուն քար է եւ խիտ կործրու տեւական կը լընայ։ Բոլոր մէկալ ամրոցներն ալ նշոյն քաղով շինուած են։ Վերջիկող լիւրակողն ամրոցն ամենէն մեծն է ու շուրջ 190 թիւանով ունի, լիւրակող անկէ ճիշդ հաշուի նշոյնով 186 համարուած է։ Նիւտոն մեծ գծաւորութեամբ, կ'ընէ Պր. Արթի, կըցանք հրաման լիւրակողն աս ամրոց պատերազմ եւ անոնները շինուած կ'ընեն ամրոցը, որն որ գեղեցիկ ու հաստատուն քար է եւ խիտ կործրու տեւական կը լընայ։ Բոլոր մէկալ ամրոցներն ալ նշոյն քաղով շինուած են։ Վերջիկող լիւրակողն ամրոցն ամենէն մեծն է ու շուրջ 190 թիւանով ունի, լիւրակող անկէ ճիշդ հաշուի նշոյնով 186 համարուած է։ Նիւտոն մեծ գծաւորութեամբ, կ'ընէ Պր. Արթի, կըցանք հրաման լիւրակողն աս ամրոց պատերազմ եւ անոնները շինուած կ'ընեն ամրոցը, որն որ գեղեցիկ ու հաստատուն քար է եւ խիտ կործրու տեւական կը լընայ։ Բոլոր մէկալ ամրոցներն ալ նշոյն քաղով շինուած են։ Վերջիկող լիւրակողն ամրոցն ամենէն մեծն է ու շուրջ 190 թիւանով ունի, լիւրակող անկէ ճիշդ հաշուի նշոյնով 186 համարուած է։ Նիւտոն մեծ գծաւորութեամբ, կ'ընէ Պր. Արթի, կըցանք հրաման լիւրակողն աս ամրոց պատերազմ եւ անոնները շինուած կ'ընեն ամրոցը, որն որ գեղեցիկ ու հաստատուն քար է եւ խիտ կործրու տեւական կը լընայ։ Բոլոր մէկալ ամրոցներն ալ նշոյն քաղով շինուած են։ Վերջիկող լիւրակողն ամրոցն ամենէն մեծն է ու շուրջ 190 թիւանով ունի, լիւրակող անկէ ճիշդ հաշուի նշոյնով 186 համարուած է։ Նիւտոն մեծ գծաւորութեամբ, կ'ընէ Պր. Արթի, կըցանք հրաման լիւրակողն աս ամրոց պատերազմ եւ անոնները շինուած կ'ընեն ամրոցը, որն որ գեղեցիկ ու հաստատուն քար է եւ խիտ կործրու տեւական կը լընայ։ Բոլոր մէկալ ամրոցներն ալ նշոյն քաղով շինուած են։ Վերջիկող լիւրակողն ամրոցն ամենէն մեծն է ու շուրջ 190 թիւանով ունի, լիւրակող անկէ ճիշդ հաշուի նշոյնով 186 համարուած է։ Նիւտոն մեծ գծաւորութեամբ, կ'ընէ Պր. Արթի, կըցանք հրաման լիւրակողն աս ամրոց պատերազմ եւ անոնները շինուած կ'ընեն ամրոցը, որն որ գեղեցիկ ու հաստատուն քար է եւ խիտ կործրու տեւական կը լընայ։ Բոլոր մէկալ ամրոցներն ալ նշոյն քաղով շինուած են։ Վերջիկող լիւրակողն ամրոցն ամենէն մեծն է ու շուրջ 190 թիւանով ունի, լիւրակող անկէ ճիշդ հաշուի նշոյնով 186 համարուած է։ Նիւտոն մեծ գծաւորութեամբ, կ'ընէ Պր. Արթի, կըցանք հրաման լիւրակողն աս ամրոց պատերազմ եւ անոնները շինուած կ'ընեն ամրոցը, որն որ գեղեցիկ ու հաստատուն քար է եւ խիտ կործրու տեւական կը լընայ։ Բոլոր մէկալ ամրոցներն ալ նշոյն քաղով շինուած են։ Վերջիկող լիւրակողն ամրոցն ամենէն մեծն է ու շուրջ 190 թիւանով ունի, լիւրակող անկէ ճիշդ հաշուի նշոյնով 186 համարուած է։ Նիւտոն մեծ գծաւ

վեր գինու որակն մեծանելն մեծ բազմութիւն սեբ կը ցուցնէր :

Իբր որ 18 տարեկան եղաւ 1784ին, Օդոնատսի 1ին նոյն գինու որակն տրուեալ սորակելու համար իրեն աղեւտակն պատանի կայսերական երկրորդ դրահաւոր հեծելոց դուղը մտաւ, որուն հրամանատարը նոյն ժամանակ Կարապետի պարագետն էր, եւ Հռենոսիոյի մէջ Կենտրոնէն կը կենար: Աս պետական պատանին իր բոլոր պարտքերն ամենայն ճշգրտութեամբ ու հաւատարմութեամբ կը կատարէր, եւ կը ջանար թէ զիստիմեամբ ու իմէ գործնական անպէս աս արուեստին մէջ յաւաքանայր, ասանկով 1787ին փետրուարի 3ին, ստորին տեղակալ եղաւ, եւ նոյն տարւոյն մէջ նաեւ վերոյիշեալ գրէն զին վերին տեղակալ անուանեցաւ: Գիւ մը ետքն այ պատերազմ մը բույրուած ըլլալով, անոր մէջ լինեալն զեմ ճակատ առ ճակատ պատերազմն էր, եւ իր կեանքը դաշտի մէջ անցնելու վաճառեցաւ, որուն երկայն տանելէ մեծապէս կը բազմար:

Ըստրիայի մէջ նոյն ժամանակ կը տիրէր Յովսէփ Բ. կայսրը, իսկ Ռուսիայի մէջ Կատարին Բ. կայսրահին, աս վերջինը միտքը դրած էր իր աւերակները զեպ ի հարաւ ընդարձակել, ասոր համար 1787ին պատերազմ բացաւ, որուն մէջ նաեւ Ըստրիա 1788ին մաս առնեցաւ:

Օդոնատսի հեծելոց դուղը Ռուսիայի հրամանատարութեան տակ, կայսերական գլխաւոր զօրաց մէկ մասն էր, որուն աստիճանը նոյն իսկ ինք կայսրն էր, իրեն թով օգնական ունենալով Լուիս Կարապետի: Կայսրի ամէն մէկ զինուորի վրայ ունեցած տիրապետութիւնը մեծ էր, բայց աւելի մեծ կ'ըլլար նոյն տեղեւորութիւնը թէ որ զարքը Ռուսիայի մէջ այն իր կողմանը հողով բարձրացած ըլլար:

Իսկ սպարապետը իմէ պատերազմի ու իմէ իսպառնիքի մէջ խիստ հմուտ ու փորձառու մարդ մըն էր: Ռուսիայի մէջ այսպիսի մէկ զորավարի մը հրամանատարութեան տակ զրուեցաւ, որպէս զի առջի արշաւանքն անոր հետ մէկտեղ ընէ: Եւ իսկ սպարապետը նոյն տան վերին տեղակալ պաշտօնն ունեցող Ռուսիայի կոմսին արտաքին կարգի կարողութիւնն անփութապէս ճանչնալով, զինքը շատ անգամ իրեն հրամանաւոր տրուածակալ կը դարձած էր: Ռուսիայի կոմսը չէ թէ միտակ առ առջի հազար նաեւ երկրորդ արշաւանայ մէջ ալ յամուրդն ու ձեռնբերեց Լուստի հրամանատարին տակ մեծ անուն հանեց, թեպէտ եւ բոլոր աս պատերազմին տանն, բուն իր բազմանց համեմատ առ իմ մը չունեցաւ քաջութեամբ ինք զինք հռչակաւոր ընելու: Բայց շատ երկայն տանն սպասելու հարկաւորութիւնն չեղաւ իր բազմաց դրուածիւնը ցուցնելու համար, որովհետեւ քիչ մը ետքը 1789ին Կաղզկայի մէջ երկարատեւ ու ստուրկ պատերազմ մը բարձրեցաւ, որուն համար բոլոր իշխաններն իրենք զիրենք ստիպուած տեսնել իրարու հետ միանալու եւ զենքով աս չարեայ աղբն անկնելու: Ռուսիայի կոմսն աս ժամանակները Հռենոսիայի կը գտնուէր, եւ 1793ին իր դուղը զեպ ի Ստորին Գինու քաղցրաց, ուր աստիճանական բանակին մէջ մարտ փոփոխելի իշխանին տակն էր, եւ ամէն կողմնեալ մէջ շատ յաջողութեամբ պատերազմեցաւ: Ռուսիայի համար Կաղզկայի գեմը եղած աս արշաւանքը մեծ ծանրակշիւթիւն ունէր, մանաւանդ որ ունոր մէջ ինք կրնար իր ամէն կողմանէ ունեցած գիտութիւնը շատ ազդէլ ցուցնել, եւ միանգամայն Պոլսէն դուրսեւտն ալ, որուն բանակին մէջ կը գտնուէր նոյն տանն, անոր տալանքն աղէկ կը ճանչնար, եւ երբ որ քիչ մը ետքը Պոլսէն դուրսեւտն իրեն դուրսեւտն ինչպիսեւեմով դուրս ու Իտալիայի վերին հրամանատար պատերազմող բանակը դնայ, Ռուսիայի ալ իրեն ձեռնարկող հրամանատար իր օգնականներին մէկն ըրաւ: Ըստպէս աս իրագործելու օյն տեղէն կ'էլաւ, որն արդէն իր դարձեալ Ռուսիայի մէջ պատերազմը երկուսի դարձը մը յաւաք չէր բերած, իսկ նոյն տանն Պոլսի թով ստուրկ պատերազմ մ'էլաւ, որուն մէջ ներկայ էին Պոլսէն թնգանութեամբ զարաց դուրսեւտն ու Ռուսիայի կոմսը, եւ աս վերջինը դարձրով ցուցաւ որ Պոլսէն զինքն իրեն օգնական անուանելու մէջ չէ խաբուած:

Պոլսէնի պետը եմ, կը գրէ Պոլսէն, իմ երկու օգնականներուս վարձուքը գովել, այս ինքն Պր. Մալիուպին ու ձեռնարկող հրամանատար Ռուսիայի կոմսին: Իրար ու նոյն օրն ան ստիպով օրն եղաւ, որուն Ռուսիայի շատնցութեան մեծ փափաքն կը բազմար:

Աս արշաւանք մէջ ծերունի հրամանատարն իր փառապաշտութեամբ պատանաւ ստիպուեցաւ իր վերին հրամանատարութիւնը թողուլ, եւ պապական իրեն տեղ զարմնէր սպարապետը բանակին գլուխը:

մեցաւ: Ռուսիայի պաշտօնն ալ փոխուեցաւ, եւ մեծապէս կայսրն արշաւանք, 1796ին, Մոլդով 20ին, Երկազմն ամ անանհատ դուրս գնալով հրամանատար դրուեցաւ:

Աս պատերազմին վերջին տանները, Ռուսիայի գլխաւոր պարզքը զոմարտն ամրոցներ շինելու, ու արանքներ կանգնելու արհեստը կատարելով արժեք էր: Ըստպէս Կարապետն ու Կաղզկայի քաղաքները պաշտպանելու գործը երկայն տանն իր գործունեութեամբ հարկաւորութիւնն ունէր: Ըստ մէջ յաղթելու շատ դժուարութիւններ կային, բայց աս բանը զինքն ամենուրեք չի հաշտեցնէր, ցտա իրեն մեծ գրգռեւ եղաւ իր գործունեութեան ու աշխատանքին արդիւնքը բարձրացնելու: Երբ որ գործաւորաց ասպալ եւ կամ անանհատներու գործիք կը տրուէր, անփութապէս տրուող լեզունքը կը ջանար: Աստպէս աս պատերազմին մէջ իր գործունեութեան հարկունն երկուսեւտն շատ ընդարձակութիւնն ունեցաւ:

Պոլսէնի հիմակ իր պատերազմի գաշտին մէջ անցուցած կեանքն, ընտանեայ մէջ անցուցած կեանքը: 1797ին իտալական բաշտնայ տարին, Միլանի քաղաքը Կարապետի կողմէն կ'ուսուցէր: Տեա կարգուելով, ընտանեայ տեղ եղաւ: Իր ամուսնայն հետ շատ երջանիկ ապրելու, եւ իր որդւոյր գեթ չէր մըն էր: Բայց դժբախտութեամբ մահը իրենցն ուսման ալ մտաւ: Իր երեք որդւոյնց մէջէն իրենցն արդէն երջանիկ կենաց փոխուած են: Իր որդւոյ, Գրեգորի կոմսը հետ ամուսնացած է: Իսկ իր ամուսինը 1854ին վախճանեցաւ:

Մեծանալէն ետեւ քիչ մը ժամանակ միայն կրցաւ իր ընտանեաց երջանիկ կեանքը վայելել: Ուրովհետեւ հարկները զինքը կ'անգնէր, յոճարակամ ու եւանդուն աշխուժութեամբ իր բազմաթիւ տարածել: Ռուսիայի հրամանատարն որդւոյն էր աս պատերազմին մէջ իտալիայի տն պատերազմական կողմէն գաշտելու պիտիւն: Երբ որ վերջին արշաւանայ տանն, Աստրիայի արեւմտը պարապաշտեց էին: Ռուսիայի գլխաւորականը քաղաքի ինքն անտես չեւանց: Ըստրիայի հրամանատար Պր. Մալիուպին պատերազմին իտալիայէն գաշտելու գրած լեղին մէջ արշաւանքին համար զինքն ուզած էր: Աստպէս կը գրէ նոյն պատերազմին մէջ, «Պետր եմ» ձեր փութեմութեան աղաչել, որ հողաւորստն ու անանհատ զօրաց հրամանատար Ռուսիայի կոմսն իրեն վերին տեղակալ ու դրապետի օգնական լինէ արուի: Ընկեալ իմ բնութեամբ ու իմ զինուորական փութութեամբ ինքն շատ արեւնէ վեր ծանաթ էր: Աս տղանաց պատաւիրանն ու կատարելու պետք էր ի դորձ դրուել, երբ որ անկեալ Բարեպաշտի քով նոր յաղթութեան դաշտները ընդունած էր: Ասանկաւոր դրից մէջ մեծ փառապաշտութեամբ ու յաղթանակաւ պատերազմած էր Ռուսիայի: Եր ձին ինչպիսեւեմով զեղակով մը զարմուած ու ինկած էր, ամէն տեղ զինուորական տարւոյն ու որոտութիւնն ցուցուցած էր: Պր. Մալիուպին ինքն պատերազմական խորհրդեան գաշտելու գրած լեղին մէջ կ'ըսէ իմ «Զարապետի օգնականի պաշտօնն ունեցող Ռուսիայի կոմսն անանհատ դրաց հրամանատարն աս պատերազմին ընկալեցին մէջ իր զինուորական տարւոյն ու քաղաքի ինքն անտես չեւանց: Ընտան 1747 մինչեւ 18 պատահած պատերազմները, եւ անանքին 11ին Թրեպոլիայի թով կոմսը, իրեն նորէն առիթ տուին որոտող կարգի երեւելի գործընթաց ինք զինք մեծապէս կոչուելու առանձին շնորհաց, եւ բոժանող դրաց ընդհանուր համարման արժանի ընելու: Պետր եմ ձեր փութեմութեան խոստովանել, որ ինքը ինքն ամէն կարգադրութեանց մէջ մեծ ծառայութիւններ բերաւ, ու ամէն բանի մէջ իր ի դորձ գրած արագ հոգաւորութեամբ, իմ անապատութիւն շատ բաններու վրայ ձգեց, որոնց մէջ միտակ իր յանկարծական օգնութեամբ կրնար կոմսը փրկող հոգաւորութեան անտես չեւանց: Ընտան 1747 մինչեւ 18 պատահած պատերազմները, եւ անանքին 11ին Թրեպոլիայի թով կոմսը, իրեն նորէն առիթ տուին որոտող կարգի երեւելի գործընթաց ինք զինք մեծապէս կոչուելու առանձին շնորհաց, եւ բոժանող դրաց ընդհանուր համարման արժանի ընելու: Պետր եմ ձեր փութեմութեան խոստովանել, որ ինքը ինքն ամէն կարգադրութեանց մէջ մեծ ծառայութիւններ բերաւ, ու ամէն բանի մէջ իր ի դորձ գրած արագ հոգաւորութեամբ, իմ անապատութիւն շատ բաններու վրայ ձգեց, որոնց մէջ միտակ իր յանկարծական օգնութեամբ կրնար կոմսը փրկող հոգաւորութեան անտես չեւանց: Ընտան 1747 մինչեւ 18 պատահած պատերազմները, եւ անանքին 11ին Թրեպոլիայի թով կոմսը, իրեն նորէն առիթ տուին որոտող կարգի երեւելի գործընթաց ինք զինք մեծապէս կոչուելու առանձին շնորհաց, եւ բոժանող դրաց ընդհանուր համարման արժանի ընելու: Պետր եմ ձեր փութեմութեան խոստովանել, որ ինքը ինքն ամէն կարգադրութեանց մէջ մեծ ծառայութիւններ բերաւ, ու ամէն բանի մէջ իր ի դորձ գրած արագ հոգաւորութեամբ, իմ անապատութիւն շատ բաններու վրայ ձգեց, որոնց մէջ միտակ իր յանկարծական օգնութեամբ կրնար կոմսը փրկող հոգաւորութեան անտես չեւանց: Ընտան 1747 մինչեւ 18 պատահած պատերազմները, եւ անանքին 11ին Թրեպոլիայի թով կոմսը, իրեն նորէն առիթ տուին որոտող կարգի երեւելի գործընթաց ինք զինք մեծապէս կոչուելու առանձին շնորհաց, եւ բոժանող դրաց ընդհանուր համարման արժանի ընելու: Պետր եմ ձեր փութեմութեան խոստովանել, որ ինքը ինքն ամէն կարգադրութեանց մէջ մեծ ծառայութիւններ բերաւ, ու ամէն բանի մէջ իր ի դորձ գրած արագ հոգաւորութեամբ, իմ անապատութիւն շատ բաններու վրայ ձգեց, որոնց մէջ միտակ իր յանկարծական օգնութեամբ կրնար կոմսը փրկող հոգաւորութեան անտես չեւանց: Ընտան 1747 մինչեւ 18 պատահած պատերազմները, եւ անանքին 11ին Թրեպոլիայի թով կոմսը, իրեն նորէն առիթ տուին որոտող կարգի երեւելի գործընթաց ինք զինք մեծապէս կոչուելու առանձին շնորհաց, եւ բոժանող դրաց ընդհանուր համարման արժանի ընելու: Պետր եմ ձեր փութեմութեան խոստովանել, որ ինքը ինքն ամէն կարգադրութեանց մէջ մեծ ծառայութիւններ բերաւ, ու ամէն բանի մէջ իր ի դորձ գրած արագ հոգաւորութեամբ, իմ անապատութիւն շատ բաններու վրայ ձգեց, որոնց մէջ միտակ իր յանկարծական օգնութեամբ կրնար կոմսը փրկող հոգաւորութեան անտես չեւանց: Ընտան 1747 մինչեւ 18 պատահած պատերազմները, եւ անանքին 11ին Թրեպոլիայի թով կոմսը, իրեն նորէն առիթ տուին որոտող կարգի երեւելի գործընթաց ինք զինք մեծապէս կոչուելու առանձին շնորհաց, եւ բոժանող դրաց ընդհանուր համարման արժանի ընելու: Պետր եմ ձեր փութեմութեան խոստովանել, որ ինքը ինքն ամէն կարգադրութեանց մէջ մեծ ծառայութիւններ բերաւ, ու ամէն բանի մէջ իր ի դորձ գրած արագ հոգաւորութեամբ, իմ անապատութիւն շատ բաններու վրայ ձգեց, որոնց մէջ միտակ իր յանկարծական օգնութեամբ կրնար կոմսը փրկող հոգաւորութեան անտես չեւանց: Ընտան 1747 մինչեւ 18 պատահած պատերազմները, եւ անանքին 11ին Թրեպոլիայի թով կոմսը, իրեն նորէն առիթ տուին որոտող կարգի երեւելի գործընթաց ինք զինք մեծապէս կոչուելու առանձին շնորհաց, եւ բոժանող դրաց ընդհանուր համարման արժանի ընելու: Պետր եմ ձեր փութեմութեան խոստովանել, որ ինքը ինքն ամէն կարգադրութեանց մէջ մեծ ծառայութիւններ բերաւ, ու ամէն բանի մէջ իր ի դորձ գրած արագ հոգաւորութեամբ, իմ անապատութիւն շատ բաններու վրայ ձգեց, որոնց մէջ միտակ իր յանկարծական օգնութեամբ կրնար կոմսը փրկող հոգաւորութեան անտես չեւանց: Ընտան 1747 մինչեւ 18 պատահած պատերազմները, եւ անանքին 11ին Թրեպոլիայի թով կոմսը, իրեն նորէն առիթ տուին որոտող կարգի երեւելի գործընթաց ինք զինք մեծապէս կոչուելու առանձին շնորհաց, եւ բոժանող դրաց ընդհանուր համարման արժանի ընելու: Պետր եմ ձեր փութեմութեան խոստովանել, որ ինքը ինքն ամէն կարգադրութեանց մէջ մեծ ծառայութիւններ բերաւ, ու ամէն բանի մէջ իր ի դորձ գրած արագ հոգաւորութեամբ, իմ անապատութիւն շատ բաններու վրայ ձգեց, որոնց մէջ միտակ իր յանկարծական օգնութեամբ կրնար կոմսը փրկող հոգաւորութեան անտես չեւանց: Ընտան 1747 մինչեւ 18 պատահած պատերազմները, եւ անանքին 11ին Թրեպոլիայի թով կոմսը, իրեն նորէն առիթ տուին որոտող կարգի երեւելի գործընթաց ինք զինք մեծապէս կոչուելու առանձին շնորհաց, եւ բոժանող դրաց ընդհանուր համարման արժանի ընելու: Պետր եմ ձեր փութեմութեան խոստովանել, որ ինքը ինքն ամէն կարգադրութեանց մէջ մեծ ծառայութիւններ բերաւ, ու ամէն բանի մէջ իր ի դորձ գրած արագ հոգաւորութեամբ, իմ անապատութիւն շատ բաններու վրայ ձգեց, որոնց մէջ միտակ իր յանկարծական օգնութեամբ կրնար կոմսը փրկող հոգաւորութեան անտես չեւանց: Ընտան 1747 մինչեւ 18 պատահած պատերազմները, եւ անանքին 11ին Թրեպոլիայի թով կոմսը, իրեն նորէն առիթ տուին որոտող կարգի երեւելի գործընթաց ինք զինք մեծապէս կոչուելու առանձին շնորհաց, եւ բոժանող դրաց ընդհանուր համարման արժանի ընելու: Պետր եմ ձեր փութեմութեան խոստովանել, որ ինքը ինքն ամէն կարգադրութեանց մէջ մեծ ծառայութիւններ բերաւ, ու ամէն բանի մէջ իր ի դորձ գրած արագ հոգաւորութեամբ, իմ անապատութիւն շատ բաններու վրայ ձգեց, որոնց մէջ միտակ իր յանկարծական օգնութեամբ կրնար կոմսը փրկող հոգաւորութեան անտես չեւանց: Ընտան 1747 մինչեւ 18 պատահած պատերազմները, եւ անանքին 11ին Թրեպոլիայի թով կոմսը, իրեն նորէն առիթ տուին որոտող կարգի երեւելի գործընթաց ինք զինք մեծապէս կոչուելու առանձին շնորհաց, եւ բոժանող դրաց ընդհանուր համարման արժանի ընելու: Պետր եմ ձեր փութեմութեան խոստովանել, որ ինքը ինքն ամէն կարգադրութեանց մէջ մեծ ծառայութիւններ բերաւ, ու ամէն բանի մէջ իր ի դորձ գրած արագ հոգաւորութեամբ, իմ անապատութիւն շատ բաններու վրայ ձգեց, որոնց մէջ միտակ իր յանկարծական օգնութեամբ կրնար կոմսը փրկող հոգաւորութեան անտես չեւանց: Ընտան 1747 մինչեւ 18 պատահած պատերազմները, եւ անանքին 11ին Թրեպոլիայի թով կոմսը, իրեն նորէն առիթ տուին որոտող կարգի երեւելի գործընթաց ինք զինք մեծապէս կոչուելու առանձին շնորհաց, եւ բոժանող դրաց ընդհանուր համարման արժանի ընելու: Պետր եմ ձեր փութեմութեան խոստովանել, որ ինքը ինքն ամէն կարգադրութեանց մէջ մեծ ծառայութիւններ բերաւ, ու ամէն բանի մէջ իր ի դորձ գրած արագ հոգաւորութեամբ, իմ անապատութիւն շատ բաններու վրայ ձգեց, որոնց մէջ միտակ իր յանկարծական օգնութեամբ կրնար կոմսը փրկող հոգաւորութեան անտես չեւանց: Ընտան 1747 մինչեւ 18 պատահած պատերազմները, եւ անանքին 11ին Թրեպոլիայի թով կոմսը, իրեն նորէն առիթ տուին որոտող կարգի երեւելի գործընթաց ինք զինք մեծապէս կոչուելու առանձին շնորհաց, եւ բոժանող դրաց ընդհանուր համարման արժանի ընելու: Պետր եմ ձեր փութեմութեան խոստովանել, որ ինքը ինքն ամէն կարգադրութեանց մէջ մեծ ծառայութիւններ բերաւ, ու ամէն բանի մէջ իր ի դորձ գրած արագ հոգաւորութեամբ, իմ անապատութիւն շատ բաններու վրայ ձգեց, որոնց մէջ միտակ իր յանկարծական օգնութեամբ կրնար կոմսը փրկող հոգաւորութեան անտես չեւանց: Ընտան 1747 մինչեւ 18 պատահած պատերազմները, եւ անանքին 11ին Թրեպոլիայի թով կոմսը, իրեն նորէն առիթ տուին որոտող կարգի երեւելի գործընթաց ինք զինք մեծապէս կոչուելու առանձին շնորհաց, եւ բոժանող դրաց ընդհանուր համարման արժանի ընելու: Պետր եմ ձեր փութեմութեան խոստովանել, որ ինքը ինքն ամէն կարգադրութեանց մէջ մեծ ծառայութիւններ բերաւ, ու ամէն բանի մէջ իր ի դորձ գրած արագ հոգաւորութեամբ, իմ անապատութիւն շատ բաններու վրայ ձգեց, որոնց մէջ միտակ իր յանկարծական օգնութեամբ կրնար կոմսը փրկող հոգաւորութեան անտես չեւանց: Ընտան 1747 մինչեւ 18 պատահած պատերազմները, եւ անանքին 11ին Թրեպոլիայի թով կոմսը, իրեն նորէն առիթ տուին որոտող կարգի երեւելի գործընթաց ինք զինք մեծապէս կոչուելու առանձին շնորհաց, եւ բոժանող դրաց ընդհանուր համարման արժանի ընելու: Պետր եմ ձեր փութեմութեան խոստովանել, որ ինքը ինքն ամէն կարգադրութեանց մէջ մեծ ծառայութիւններ բերաւ, ու ամէն բանի մէջ իր ի դորձ գրած արագ հոգաւորութեամբ, իմ անապատութիւն շատ բաններու վրայ ձգեց, որոնց մէջ միտակ իր յանկարծական օգնութեամբ կրնար կոմսը փրկող հոգաւորութեան անտես չեւանց: Ընտան 1747 մինչեւ 18 պատահած պատերազմները, եւ անանքին 11ին Թրեպոլիայի թով կոմսը, իրեն նորէն առիթ տուին որոտող կարգի երեւելի գործընթաց ինք զինք մեծապէս կոչուելու առանձին շնորհաց, եւ բոժանող դրաց ընդհանուր համարման արժանի ընելու: Պետր եմ ձեր փութեմութեան խոստովանել, որ ինքը ինքն ամէն կարգադրութեանց մէջ մեծ ծառայութիւններ բերաւ, ու ամէն բանի մէջ իր ի դորձ գրած արագ հոգաւորութեամբ, իմ անապատութիւն շատ բաններու վրայ ձգեց, որոնց մէջ միտակ իր յանկարծական օգնութեամբ կրնար կոմսը փրկող հոգաւորութեան անտես չեւանց: Ընտան 1747 մինչեւ 18 պատահած պատերազմները, եւ անանքին 11ին Թրեպոլիայի թով կոմսը, իրեն նորէն առիթ տուին որոտող կարգի երեւելի գործընթաց ինք զինք մեծապէս կոչուելու առանձին շնորհաց, եւ բոժանող դրաց ընդհանուր համարման արժանի ընելու: Պետր եմ ձեր փութեմութեան խոստովանել, որ ինքը ինքն ամէն կարգադրութեանց մէջ մեծ ծառայութիւններ բերաւ, ու ամէն բանի մէջ իր ի դորձ գրած արագ հոգաւորութեամբ, իմ անապատութիւն շատ բաններու վրայ ձգեց, որոնց մէջ միտակ իր յանկարծական օգնութեամբ կրնար կոմսը փրկող հոգաւորութեան անտես չեւանց: Ընտան 1747 մինչեւ 18 պատահած պատերազմները, եւ անանքին 11ին Թրեպոլիայի թով կոմսը, իրեն նորէն առիթ տուին որոտող կարգի երեւելի գործընթաց ինք զինք մեծապէս կոչուելու առանձին շնորհաց, եւ բոժանող դրաց ընդհանուր համարման արժանի ընելու: Պետր եմ ձեր փութեմութեան խոստովանել, որ ինքը ինքն ամէն կարգադրութեանց մէջ մեծ ծառայութիւններ բերաւ, ու ամէն բանի մէջ իր ի դորձ գրած արագ հոգաւորութեամբ, իմ անապատութիւն շատ բաններու վրայ ձգեց, որոնց մէջ միտակ իր յանկարծական օգնութեամբ կրնար կոմսը փրկող հոգաւորութեան անտես չեւանց: Ընտան 1747 մինչեւ 18 պատահած պատերազմները, եւ անանքին 11ին Թրեպոլիայի թով կոմսը, իրեն նորէն առիթ տուին որոտող կարգի երեւելի գործընթաց ինք զինք մեծապէս կոչուելու առանձին շնորհաց, եւ բոժանող դրաց ընդհանուր համարման արժանի ընելու: Պետր եմ ձեր փութեմութեան խոստովանել, որ ինքը ինքն ամէն կարգադրութեանց մէջ մեծ ծառայութիւններ բերաւ, ու ամէն բանի մէջ իր ի դորձ գրած արագ հոգաւորութեամբ, իմ անապատութիւն շատ բաններու վրայ ձգեց, որոնց մէջ միտակ իր յանկարծական օգնութեամբ կրնար կոմսը փրկող հոգաւորութեան անտես չեւանց: Ընտան 1747 մինչեւ 18 պատահած պատերազմները, եւ անանքին 11ին Թրեպոլիայի թով կոմսը, իրեն նորէն առիթ տուին որոտող կարգի երեւելի գործընթաց ինք զինք մեծապէս կոչուելու առանձին շնորհաց, եւ բոժանող դրաց ընդհանուր համարման արժանի ընելու: Պետր եմ ձեր փութեմութեան խոստովանել, որ ինքը ինքն ամէն կարգադրութեանց մէջ մեծ ծառայութիւններ բերաւ, ու ամէն բանի մէջ իր ի դորձ գրած արագ հոգաւորութեամբ, իմ անապատութիւն շատ բաններու վրայ ձգեց, որոնց մէջ միտակ իր յանկարծական օգնութեամբ կրնար կոմսը փրկող հոգաւ